

درباره کپی‌های غیرقانونی فیلم و سریال‌های ایرانی

که تشخیص‌شان از نسخه اصل دشوار شده

یک دزدی بزرگ فرهنگی!

مehin ساعدی-سال‌هاست مسئله کپی و داندلود غیرمجاز فیلم و سریال‌های ایرانی، دغدغه هنرمندان و هنردوستان کشورمان است و در سال‌های اخیر تلاش بسیاری شده تا از طریق فرهنگ سازی و آگاهی بخشیدن، این آسیب فرهنگی از بین برود و می‌توان گفت تا حدودی هم با موفقیت همراه بوده است. اما شاید یکی از دلایلی که باعث شده فروش کپی‌های غیر مجاز فیلم و سریال‌های خانگی آن‌طور که باید و شاید متوقف نشود، تنوع و زیرکی قاچاقچیان این حوزه است. مثلاً یکی از روش‌های جدید کپی‌کاران که متأسفانه، تشخیصش هم سخت و دشوار است، این است که در کنار کپی غیرقانونی فیلم و سریال‌های ایرانی، با چاپ کردن کاور فیلم‌های اورجینال و حتی در مواردی چاپ و طراحی هولوگرام (نشان تجاری) و پرفراژ بسته‌بندی، نه تنها از جیب تولیدکنندگان آثار هنری دزدی می‌کنند، بلکه با سوءاستفاده از ناآگاهی مردم، از جیب علاقه‌مندان این آثار هم می‌دزدند و در حالی که نسخه کپی و تقلبی یک اثر را ارائه می‌دهند، پول نسخه اصلی را می‌گیرند و فارغ از مسائل شرعی، حقوقی و اخلاقی، با قدرت هر چه تمام‌تر تیشه به ریشه سینما، سریال‌های خانگی، اعتماد عمومی و جیب مردم بینوا می‌زنند. پرونده امروز زندگی‌سلام، قرار است این مدل جدید کپی‌کاری و قاچاق فیلم را در گفت‌وگو با مردم و یک تهیه‌کننده سریال‌های خانگی، بررسی کند و به ارائه راهکارهایی برای تشخیص نسخه‌های جعلی فیلم و سریال‌های کپی و روش‌هایی برای تماشای فیلم و سریال حلال با کمترین هزینه بپردازد. با ما همراه باشید.

گزارشی کوتاه از ۲ فروشگاه عرضه محصولات فرهنگی

تقلبی‌های خوش آب و رنگ

می‌شود. پس رو به فروشنده می‌گویم: «متأسفانه سریال‌های شما کپی است و هیچکدام‌شان مشخصات یک نسخه اورجینال را ندارند!» خانم خریداری که چند فیلم به ظاهر اورجینال در دست دارد، توضیح می‌خواهد. من هم برای آن خانم و فروشنده، این نکات و جزئیات را توضیح می‌دهم. خانم خریدار، با تعجب، توضیحاتم را روی بسته‌بندی فیلم‌ها چک می‌کند و آه از نهادش بلند می‌شود. فروشنده اما شانه بالا می‌اندازد و جواب می‌دهد: «اینا رو برای من میارن. من مته شما تخصصی، بسته‌بندی‌ها رو چک نمی‌کنم و برام مهم نیست.» پاسخی که مرا قانع نمی‌کند. به همین خاطر ادامه می‌دهم: «این کوتاهی شما علاوه بر بار حقوقی، به لحاظ شرعی هم درست نیست. شما در مقابل دریافت هزینه فیلم‌های اصلی، دانسته یا ندانسته فیلم کپی در اختیار مردم قرار می‌دهید و آگاهانه یا ناآگاهانه، به کسب روزی حرام مشغولید!» به این فکر می‌کنم که سابق بر این با نسخه‌های کپی فقط حق اهالی سینما ضایع می‌شد و حالا جیب مشتری هم خالی می‌شود.

■ آثار هنری در دست ما امانت‌اند

اما در این میان، فروشنده‌های منصف‌تر و آگاه‌تری هم وجود دارند که همچنان سعی می‌کنند مدافع حقوق اهالی سینما و هنردوستان باشند و بی‌خیال سودی که فروش نسخه‌های خوش‌آب و رنگ اما جعلی فیلم و سریال‌ها نصیبشان می‌کند، تن به خفت قاچاق و حربه جدید قاچاقچیان ندهند. در مغازه دیگری، همان‌طور که مشغول بررسی محصولات فرهنگی هستم، سر صحبت را درمگیرم آن‌هاست، تسلی می‌دهم و آرام می‌کنم. می‌زنند: «فیلم‌ساز و تهیه‌کننده برای ساخت هر فیلم و سریال چند میلیارد هزینه می‌کنند و اگر هزینه‌اش بر نگردد یا کامل برنگردد، ممکن است دیگر امکان ساخت فیلم بعدی را نداشته باشند یا اگر با مشقت فیلم دیگری بسازند، به واسطه سرمایه‌گذاری نامناسب، محتوای ضعیفی تولید کنند. ما که توزیع‌کننده هستیم، باید امانت‌دار این تولیدات باشیم. اهالی سینما، نسخه اصلی فیلم را اول روی پرده و بعد به شکل کپی‌های قانونی عرضه می‌کنند تا ما به سراغ نسخه‌های کپی نرویم. ما باید کمک کنیم کسب و کار فیلم‌سازی رونق بگیرد و در ادامه شاهد فیلم‌های خوش‌ساخت‌تری باشیم.»

■ هنگام خرید، هوشیار باشیم

صبح یک روز تابستانی، وارد یک مغازه فروش محصولات فرهنگی در مرکز شهر می‌شوم و سراغ قسمت جدید سریال برطرفدار «شهرزاد» را می‌گیرم. فروشنده قفسه فیلم‌های اورجینال را نشانم می‌دهد. بسته‌مد نظرم را برمی‌دارم و با دقت آن را بررسی می‌کنم؛ ظاهری بسیار شبیه به فیلم‌های اصل و اورجینال دارد. به خانمی که همزمان با من به دنبال فیلم «نهنگ عنبر» می‌گردد، می‌روم و می‌پرسم: «از کجا بفهمم این نسخه اصل فیلمه؟» با تعجب به من نگاه می‌کند و می‌گوید: «از این واضح‌تر که کاور اورجینال داره؟» با صدایی بلندتر از فروشنده هم، همین سوال را می‌پرسم. فروشنده با قاطعیت و البته کمی ناراحتی جواب می‌دهد: «خانم ما جنس کپی نداریم!» دوباره کمی زیر و روی جلد را برانداز می‌کنم و وقتی به محل پرفراژ دقیق‌تر می‌شوم، متوجه می‌شوم این قسمت فقط به صورت ظاهری روی کاور چاپ شده و در حقیقت پرفراژ و محل برشی وجود ندارد؛ از طرفی هولوگرام (نشان تجاری) سریال هم فقط یک برچسب نقره‌ای است که اگر با دقت براندازش کنیم رسوا

«مهدی گلستانه»، تهیه‌کننده سریال «عاشقانه» در گفت‌وگو با زندگی‌سلام از کپی غیرقانونی فیلم و سریال‌های کپی

غیرقانونی فیلم و سریال‌های کپی

مردم به دیدن فیلم حلال راغب هستند،

اگر کپی‌کاران بگذارند...

مهدی گلستانه تهیه‌کننده و کارگردان سینما و شبکه خانگی است که فعالیت در عرصه سینما را از اوایل دهه هشتاد آغاز کرد و با ساخت فیلم سینمایی «در دسر بزرگ» در سال ۱۳۸۹ برای نخستین بار بر صندلی کارگردانی تکیه کرد. «نازنین» دومین تجربه سینمایی مهدی گلستانه محصول سال ۱۳۹۲ و جدیدترین ساخته وی «نقطه‌کور» است که کارگردانی و تهیه‌کنندگی آن به عهده خودش بوده. او تهیه‌کننده سریال «عاشقانه» بود که از بهمن ماه سال ۹۵ در شبکه خانگی توزیع شد و چند هفته‌ای است که قسمت پایانی‌اش، به فروش رفت. او بارها در رسانه‌های مختلف، درباره داندلود و کپی‌های غیرقانونی آثار تصویری، از جمله سریال عاشقانه صحبت کرده است. گپ و گفت زندگی‌سلام با او درباره جزئیات این مسئله را بخوانید.

■ نه هیئت نظارت و صیانت از آثار فرهنگی کاری می‌کند، نه دولت

گلستانه در خصوص ارائه فیلم و سریال‌های کپی با ظاهری شبیه به نمونه اصلی می‌گوید: «خوشبختانه با تلاش‌های فرهنگی که صورت گرفته، مسئله حلال دیدن فیلم برای مردم جا افتاده و بیشتر مردم به آرشو کردن فیلم‌ها عادت کرده‌اند. روی همین حساب، قاچاقچیان این حوزه، به راه‌های جدید وزیر کانه‌تری برای کلاهبرداری و سودجویی روی آورده‌اند و مسئله اینجاست که این اتفاق، در سطح گسترده در حال رخ دادن است. آپلود و داندلودهای غیرقانونی و فروش کپی‌های غیرمجاز آثار هنری، به شکل گسترده‌ای رواج یافته، هیئت نظارت و صیانت از آثار سمعی-بصری توجه و حمایتی ندارد و دولت هم حداقل از نگاه من، چون ذینفع محسوب می‌شود، بر خورد موثری با این جریان نمی‌کند؛ چرا که هر گونه داندلود و آپلود فیلم و سریال در سایت‌ها به وسیله اینترنت کشور و به نفع اپراتورهای اینترنتی دولتی است!»

■ برخورد های قانونی با کپی‌کاران، اساسی و مشکل‌گشا نیست

گلستانه در پاسخ به این سوال که وضعیت قوانین و رسیدگی به این گونه جرایم چگونه است، می‌گوید: «در کشورمان کمیته‌ای به نام صیانت از آثار فرهنگی وجود دارد که وظیفه‌اش رسیدگی به مشکلات این حوزه است ولی متأسفانه اقدام موثری انجام نمی‌دهد. مثلاً من و امثال من، هر هفته حدود شش هزار سایت که آثار ما را برای داندلود غیرقانونی ارائه می‌کنند، معرفی می‌کنیم اما سه هفته طول می‌کشد تا فیلتر شوند! خب تا آن زمان سه قسمت از سریال داندلود و دیده شده و سود آن دیگر قابل بازگشت نیست. از طرفی فیلتر سایت اهمیتی ندارد چرا که برخی افراد سودجو با استفاده از فیلتر شکن به مقصود خود می‌رسند، در حالی که باید «هاست» و «دامنه» سایت‌ها بسته شود. هراز گاهی هم می‌ریزند برخی ویدئوکلپ‌ها را تخلیه می‌کنند که بیشتر کاری نمادین است تا فعالیت‌های اساسی و مشکل‌گشا؛ چرا که امحای تعدادی فیلم در یک ویدئوکلپ، دردی از تهیه‌کننده و فیلم‌ساز دوا نمی‌کند و ضررشان را جبران نمی‌کند.»

■ گاهی وضعیت نابسامان اقتصادی مردم، مانع دیدن فیلم حلال می‌شود

تهیه‌کننده سریال عاشقانه، در پایان با اشاره به وضعیت اقتصادی نا به سامان برخی اقشار جامعه هم می‌گوید: «برخی مردم اگر هم غیرقانونی، نسخه کپی فیلم و سریال‌ها را تماشا می‌کنند، هدف‌شان ضربه زدن به تیم تولیدکننده محتوا نیست. آنقدر مشکلات اقتصادی، اجاره و مخارج منزل دارند که واقعاً برایشان صرف نمی‌کند فیلم را به شکل اورجینال تهیه کنند و من خودم را با این مسئله که مردم ما وجدان آگاهی دارند ولی مشکلات، دامنگیر آن‌هاست، تسلی می‌دهم و آرام می‌کنم. منتها متأسفانه دست‌های قدرتمندی در عرصه قاچاق فیلم و داندلود غیرقانونی وجود دارند که به دلیل رقابت و دشمنی، دست به چنین اقدامی می‌زنند و با پخش فیلم و سریال‌های جذاب در سایت‌های بسیار پر بازدید، ضربات جبران‌ناپذیری به بدنه سینما وارد می‌کنند. همه این‌ها هم تا دولت حرکتی جدی نکند، ریشه‌کن نمی‌شود.»

چگونه می‌توان نسخه کپی فیلم‌ها را

از نسخه اصل، تشخیص داد؟

کپی غیرمجاز فیلم نسبت به انتشار سایر محصولات فرهنگی و هنری خسارت بارتر است. چون معمولاً تولید فیلم در مقایسه با دیگر محصولات، پرمخمت‌تر و هزینه برتر است. یک تهیه‌کننده یا سرمایه‌گذار یا یک نهاد فرهنگی برای ساخت یک فیلم سینمایی باید چند میلیارد تومان هزینه کند. منبع این سرمایه هم فروش فیلم، در سینما یا شبکه نمایش خانگی است. با این وضعیت، اگر یک فیلم که بر فرض سه میلیارد تومان هزینه ساختش شده وارد شبکه قاچاق و کپی غیرقانونی شود، سرمایه‌گذار امکان بازگشت سرمایه خود را پیدا نمی‌کند، اما از آن سو افراد منفعت طلب با سرمایه و کار گروه دیگری، بدون این که خودشان کاری کرده باشند به سود اقتصادی می‌رسند! در ادامه راه‌هایی به شما معرفی می‌کنیم تا شما دوستداران فرهنگ به راحتی محصولات اصلی را از غیر اصل شناسایی کنید:

- داشتن هولوگرام (نشان تجاری) روی کاور فیلم که به صورت برجسته و حالت سه بعدی چاپ شده و قابل لمس است. هولوگرام نشان اصل بودن محصول است.
- اگر علامت تجاری تنها روی بسته‌بندی باشد و روی خود دی‌وی‌دی، اثری از علایم تجاری نباشد، مطمئن باشید که آن محصول تقلبی است. همه شرکت‌های فیلم‌سازی، وب‌سایتی دارند که شما می‌توانید در آن با نشان تجاری آن شرکت آشنا شوید.
- داشتن خلاصه داستان، بارکد و علامت‌باز یافت روی جعبه. همه محصولات اصل، تمام این اطلاعات را روی کاور خود دارند. معمولاً فیلم‌های تقلبی فرصتی برای چاپ و درج تمام این اطلاعات روی بسته‌بندی‌ها ندارند و از این طریق، به راحتی قابل تشخیص‌اند.
- ضخیم و با کیفیت بودن مقوای کاور فیلم؛ گول ظاهر مشابه را نخورید و دقت تان را در خرید افزایش دهید.
- وجود محل پرفراژ حقیقی که به راحتی قابل باز شدن است. نه پرفراژ چاپ شده بدون برش.
- داشتن قفل روی دی‌وی‌دی که مانع از کپی می‌شود.
- یادتان باشد که همیشه محصولات کپی، ارزان‌تر از نمونه اصلی نیستند و در بیشتر اوقات، قیمتی مشابه نسخه اصلی دارند.

چطور فیلم حلال کم‌هزینه ببینیم؟

چند مسئله وجود دارد که باعث می‌شود مردم سراغ تهیه نسخه‌های اورجینال و قانونی فیلم و سریال‌های ایرانی نروند و نسخه‌های کپی خریداری کنند یا به سمت داندلود غیرقانونی بروند. قیمت بالای خرید دی‌وی‌دی‌یکی از این مسائل و موانع است. طوری که مثلاً اگر بخواهید ۱۰ فیلم یا ۱۰ قسمت از یک سریال را بخرید، باید بین ۴۰ تا ۵۰ هزار تومان پول هزینه کنید. مسئله بعدی این که گاهی مردم، نمی‌توانند برای سرزدن به فروشگاه‌ها و خرید فیلم وقت بگذارند و ترجیح می‌دهند فیلم را داندلود کنند و سریع‌تر ببینند. برای حل این دو مشکل، می‌توان از سایت‌های قانونی پخش آنلاین فیلم به صورت حلال استفاده کرد که فیلم و سریال‌های روز را با حجم و قیمتی مناسب، در اختیار علاقه‌مندان قرار می‌دهند.